

	ഓം ശ്രീപരമാത്മനേ നമഃ	
	അഥ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ	
	മോക്ഷസന്ന്യാസയോഗഃ	

അർജുന ഉവാച

സന്ന്യാസസ്യ മഹാബാഹോ തത്ത്വമിച്ഛാമി വേദിതൂമ് |
 ത്യാഗസ്യ ച ഹൃഷീകേശ പൃഥക്കേശിനിഷുഭന || ൧൮-൧||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

കാമ്യാനാം കർമ്മണാം ന്യാസം സന്ന്യാസം കവയോ വിദുഃ |
 സർവകർമ്മഫലത്യാഗം പ്രാഹുസ്ത്യാഗം വിചക്ഷണാഃ || ൧൮-൨||

ത്യാജ്യം ദോഷവദിത്യേകേ കർമ്മ പ്രാഹുർമനീഷിണഃ |
 യജ്ഞദാനതപഃകർമ്മ ന ത്യാജ്യമിതി ചാപരേ || ൧൮-൩||

നിശ്ചയം ശൃണു മേ തത്ര ത്യാഗേ ഭരതസത്തമ |
 ത്യാഗോ ഹി പുരുഷവ്യാഘ്ര ത്രിവിധഃ സമ്പ്രകീർത്തിതഃ || ൧൮-൪||

യജ്ഞദാനതപഃകർമ്മ ന ത്യാജ്യം കാര്യമേവ തത് |
 യജ്ഞോ ദാനം തപശ്ചൈവ പാവനാനി മനീഷിണാമ് || ൧൮-൫||

ഏതാനുപി തു കർമാണി സങ്ഗം തൃക്ത്വാ ഫലാനി ച |
 കർത്വയാനീതി മേ പാർഥ നിശ്ചിതം മതമുത്തമമ് || ൧൮-൬||

നിയതസ്യ തു സന്ന്യാസഃ കർമ്മണോ നോപപദ്യതേ |
 മോഹാത്തസ്യ പരിത്യാഗഃ താമസഃ പരികീർത്തിതഃ || ൧൮-൭||

ദുഃഖമിത്യേവ യത്കർമ്മ കായക്ലേശദയാത്ത്യജേത് |
 സ കൃത്വാ രാജസം ത്യാഗം നൈവ ത്യാഗഫലം ലഭേത് ||
 ൧൮-൮||

കാര്യമിത്യേവ യത്കർമ്മ നിയതം ക്രിയതേടർജുന |
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ ഫലം ചൈവ സ ത്യാഗഃ സാത്ത്വികോ മതഃ ||
൧൮-൯||

ന ദ്വേഷ്യകുശലം കർമ്മ കുശലേ നാനുഷഞ്ജതേ |
ത്യാഗീ സത്ത്വസമാവിഷ്ടഃ മേധാവി ഛിന്നസംശയഃ || ൧൮-൧൦||

ന ഹി ദേഹഭൂതാ ശക്യം ത്യക്തും കർമാണ്യശേഷതഃ |
യസ്തേ കർമ്മഫലത്യാഗീ സ ത്യാഗീത്യഭിധീയതേ || ൧൮-൧൧||

അനിഷ്ടമിഷ്ടം മിശ്രം ച ത്രിവിധം കർമ്മണഃ ഫലമ് |
ഭവത്യത്യാഗിനാം പ്രേത്യ ന തു സന്ന്യാസിനാം ക്വചിത് ||
൧൮-൧൨||

പഞ്ചൈതാനി മഹാബാഹോ കാരണാനി നിബോധ മേ |
സാങ്ഖ്യേ കൃതാന്തേ പ്രോക്താനി സിദ്ധയേ സരപകർമ്മണാമ് ||
൧൮-൧൩||

അധിഷ്ഠാനം തഥാ കർതാ കരണം ച പൃഥഗ്വിധമ് |
വിവിധാശ്ച പൃഥക്ചേഷ്ടാഃ ദൈവം ചൈവാത്ര പഞ്ചമമ് ||
൧൮-൧൪||

ശരീരവാങ്മനോഭിര്യത് കർമ്മ പ്രാരഭതേ നരഃ |
ന്യായം വാ വിപരീതം വാ പഞ്ചൈതേ തസ്യ ഹേതവഃ ||
൧൮-൧൫||

തത്രൈവം സതി കർത്താരമ് ആത്മാനം കേവലം തു യഃ |
പശ്യത്യകൃതബുദ്ധിത്വാത് ന സ പശ്യതി ദുർമ്മതിഃ || ൧൮-൧൬||

യസ്യ നാഹങ്കൃതോ ഭാവഃ ബുദ്ധിര്യസ്യ ന ലിപ്യതേ |
 ഹതാഽപി സ ഇമാംല്പോകാൻ ന ഹന്തി ന നിബധ്യതേ ||
 ൧൮-൧൭||

ജ്ഞാനം ജ്ഞേയം പരിജ്ഞാതാ ത്രിവിധാ കർമ്മചോദനാ |
 കരണം കർമ്മ കർത്തേതി ത്രിവിധഃ കർമ്മസംഗ്രഹഃ || ൧൮-൧൮||

ജ്ഞാനം കർമ്മ ച കർതാച ത്രിധൈവ ഗുണഭേദതഃ |
 പ്രോച്യതേ ഗുണസംഖ്യാനേ യഥാവച്ഛൂണ്യ താനൃപി ||
 ൧൮-൧൯||

സരഭ്യതേഷു യേനൈകം ഭാവമവ്യയമീക്ഷതേ |
 അവിഭക്തം വിഭക്തേഷു തജ്ജ്ഞാനം വിദ്ധി സാത്തപിക്മ് ||
 ൧൮-൨൦||

പൃഥക്ത്വേന തു യജ്ജ്ഞാനം നാനാഭാവാന്പൃഥഗ്വിധാൻ |
 വേത്തി സരോഷു ഭൂതേഷു തജ്ജ്ഞാനം വിദ്ധി രാജസമ് ||
 ൧൮-൨൧||

യത്തു കൃത്സ്തവഭേദകസ്മിൻ കാര്യേ സക്തമഹൈതുകമ് |
 അത്തത്പാർഥവദല്പം ച തത്താമസമുദാഹൃതമ് || ൧൮-൨൨||

നിയതം സങ്ഗരഹിതമ് അരാഗഭേഷതഃ കൃതമ് |
 അഫലപ്രേപ്സുനാ കർമ്മ യത്തത്സാത്തപിക്മുച്യതേ || ൧൮-൨൩||

യത്തു കാമേപ്സുനാ കർമ്മ സാഹകാരേണ വാ പുനഃ |
 ക്രിയതേ ബഹുലായാസം തദ്രാജസമുദാഹൃതമ് || ൧൮-൨൪||

അനുബന്ധം ക്ഷയം ഹിംസാമ് അനവേക്ഷ്യ ച പൗരുഷമ് |
 മോഹാദാരഭ്യതേ കർമ്മ യത്തത്താമസമുച്യതേ || ൧൮-൨൫||

മുക്തസങ്ഗോഽനഹംവാദീ ധൃത്യുത്സാഹസമനപിതഃ |
സിദ്ധ്യസിദ്യേയാർനിരപികാരഃ കർതാ സാത്തപിക ഉച്യതേ ||
൧൮-൨൬||

രാഗീ കർമ്മഫലപ്രപ്സുഃ ലുബ്ധോ ഹിംസാത്മകോഽശുചിഃ |
ഹർഷശോകാനപിതഃ കർതാ രാജസഃ പരികീർത്തിതഃ || ൧൮-൨൭||

അയുക്തഃ പ്രാകൃതഃ സ്തബ്ധഃ ശരോ നൈഷ്കൃതികോഽലസഃ |
വിഷാദീ ദീർഘസൂത്രീ ച കർതാ താമസ ഉച്യതേ || ൧൮-൨൮||

ബുദ്ധ്യേർഭേദം ധൃതേശ്ചൈവ ഗുണതസ്തദ്രിവിധം ശൃണു |
പ്രോച്യമാനമശേഷേണ പൃഥക്ത്വേന ധനഞ്ജയ || ൧൮-൨൯||

പ്രവൃത്തിം ച നിവൃത്തിം ച കാര്യാകാര്യേ ഭയാഭയേ |
ബന്ധം മോക്ഷം ച യാ വേത്തി ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ സാത്തപികീ
|| ൧൮-൩൦||

യയാ ധർമ്മധർമ്മം ച കാര്യം ചാകാര്യമേവ ച |
അയമാവത്പ്രജാനാതി ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ രാജസീ || ൧൮-൩൧||

അധർമ്മം ധർമ്മിതി യാ മന്യതേ തമസാവൃതാ |
സരപാർഥാനപിപരീതാംശ്ച ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ താമസീ ||
൧൮-൩൨||

ധൃത്യാ യയാ ധാരയതേ മനുപ്രാണേന്ദ്രിയക്രിയാഃ |
യോഗേനാവൃദിച്ചാരിണ്യാ ധൃതിഃ സാ പാർഥ സാത്തപികീ ||
൧൮-൩൩||

യയാ തു ധർമകാമാർഥാൻ ധൃത്യാ ധാരയതേടർജുന |
പ്രസംഗേന ഫലാകാങ്ക്ഷീ ധൃതിഃ സാ പാർഥ രാജസീ ||
൧൮-൩൪||

യയാ സ്വപ്നം ഭയം ശോകം വിഷാദം മദമേവ ച |
ന വിമുഞ്ചതി ദുർമേധാ ധൃതിഃ സാ പാർഥ താമസീ || ൧൮-൩൫||

സുഖം തപിദാനീം ത്രിവിധം ശൂൺയ മേ ഭരതർഷഭ |
അഭ്യാസാഭ്രമതേ യത്ര ദുഃഖാന്തം ച നിഗച്ഛതി || ൧൮-൩൬||

യത്തദഗ്രേ വിഷമിവ പരിണാമേടമൃതോപമച് |
തത്സുഖം സാത്തപികം പ്രോക്തച് ആത്മബുദ്ധിപ്രസാദജച് ||
൧൮-൩൭||

വിഷയേന്ദ്രിയസംയോഗാത് യത്തദഗ്രേടമൃതോപമച് |
പരിണാമേ വിഷമിവ തത്സുഖം രാജസം സ്മൃതച് || ൧൮-൩൮||

യദഗ്രേ ചാനുബന്ധേ ച സുഖം മോഹനമാത്മനഃ |
നിദ്രാലസ്യപ്രമാദോത്ഥം തത്താമസമുദാഹൃതച് || ൧൮-൩൯||

ന തദസ്തി പൃഥിവ്യാം വാ ദിവി ദേവേഷു വാ പുനഃ |
സത്തപം പ്രകൃതിജൈർമുക്തം യദേഭിഃ സ്യാത്ത്രിഭിർഗുണൈഃ ||
൧൮-൪൦||

ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രിയവിശാം ശൂദ്രാണാം ച പരന്തപ |
കർമാണി പ്രവിഭക്താനി സ്വഭാവപ്രഭവൈർഗുണൈഃ || ൧൮-൪൧||

ശമോ ദമസ്തപഃ ശൗചം ക്ഷാന്തിരാർജവമേവ ച |
ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനമാസ്തിക്യം ബ്രഹ്മകർമ സ്വഭാവജച് ||
൧൮-൪൨||

ശൗര്യം തേജോ ധൃതിർദാക്ഷ്യം യുദ്ധേ ചാപ്യുപലായനമ് |
ദാനമീശ്വരഭാവശ്ച ക്ഷാത്രം കർമ്മ സ്വഭാവജമ് || ൧൮-൪൩||

കൃഷിഗൗരക്ഷ്യവാണിജ്യം വൈശ്യകർമ്മ സ്വഭാവജമ് |
പരിചര്യാത്മകം കർമ്മ ശൂദ്രസ്യാപി സ്വഭാവജമ് || ൧൮-൪൪||

സേവ സേവ കർമ്മണ്യഭിരതഃ സംസിദ്ധിം ലഭതേ നരഃ |
സ്വകർമ്മനിരതഃ സിദ്ധിം യഥാ വിന്ദതി തച്ഛൃണു || ൧൮-൪൫||

യതഃ പ്രവൃത്തിർഭൂതാനാം യേന സരചമിദം തത്മമ് |
സ്വകർമ്മണാ തമഭ്യർച്യ സിദ്ധിം വിന്ദതി മാനവഃ || ൧൮-൪൬||

ശ്രേയാസ്സ്വധർമ്മോ വിഗുണഃ പരധർമാത്സ്വനുഷ്ഠിതാത് |
സ്വഭാവനിയതം കർമ്മ കുര്യന്നാടപ്നോതി കില്ബിഷമ് ||
൧൮-൪൭||

സഹജം കർമ്മ കൗന്തേയ സദോഷമപി ന ത്യജേത് |
സരചാരമ്ഭാ ഹി ദോഷേണ ധൃമേനാഗ്നിരിവാവൃതാഃ || ൧൮-൪൮||

അസക്തബുദ്ധിഃ സരചത്ര ജിതാത്മാ വിഗതസ്സ്പൃഹഃ |
നൈഷ്കർമ്യസിദ്ധിം പരമാം സന്ന്യാസേനാധിഗച്ഛതി ||
൧൮-൪൯||

സിദ്ധിം പ്രാപ്തോ യഥാ ബ്രഹ്മ തമാഽഽപ്നോതി നിബോധ മേ |
സമാസേനൈവ കൗന്തേയ നിഷ്ഠാ ജ്ഞാനസ്യ യാ പരാ ||
൧൮-൫൦||

ബുദ്ധ്യാ വിശുദ്ധയാ യുക്തഃ ധൃത്യാഽഽത്മാനം നിയമ്യ ച |

ശബ്ദാദീനപിഷയാംസ്തൃക്താ രാഗഭേഷൗ വ്യുദസ്യ ച ||
 ൧൮-൫൧||

വിവിക്തസേവീ ലഘ്വാശീ യതവാക്കായമാനസഃ |
 ധ്യാനയോഗപരോ നിത്യം വൈരാഗ്യം സമുപാശ്രിതഃ || ൧൮-൫൨||

അഹങ്കാരം ബലം ദർപം കാമം ക്രോധം പരിഗ്രഹമ് |
 വിമുച്യ നിർമ്മഃ ശാന്തഃ ബ്രഹ്മഭൂതായ കല്പതേ || ൧൮-൫൩||

ബ്രഹ്മഭൂതഃ പ്രസന്നാത്മാ ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി |
 സമഃ സരോഷു ഭൂതേഷു മദ്ഭക്തിം ലഭതേ പരാമ് || ൧൮-൫൪||

ഭക്ത്യാ മാമഭിജാനാതി യാവാന്യശ്ചാസ്മി തത്ത്വതഃ |
 തതോ മാം തത്ത്വതോ ജ്ഞാത്വാ വിശതേ തദനന്തരമ് ||
 ൧൮-൫൫||

സരപകർമാണ്യപി സദാ കുരാനോ മദ്യപാശ്രയഃ |
 മത്പ്രസാദാദവാപ്നോതി ശാശ്വതം പദമവ്യയമ് || ൧൮-൫൬||

ചേതസാ സരപകർമാണി മയി സന്ന്യസ്യ മത്പരഃ |
 ബുദ്ധിയോഗമുപാശ്രിത്യ മച്ചിത്തഃ സതതം ഭവ || ൧൮-൫൭||

മച്ചിത്തഃ സരപദുർഗാണി മത്പ്രസാദാത്തരിഷ്യസി |
 അഥ ചേത്ത്വമഹങ്കാരാത് ന ശ്രോഷ്യസി വിനങ്ക്ഷ്യസി ||
 ൧൮-൫൮||

യദഹങ്കാരമാശ്രിത്യ ന യോത്സ്യ ഇതി മന്യസേ |
 മിഥൈഷ വ്യവസായസ്തേ പ്രകൃതിസ്തപാം നിയോക്ഷ്യതി ||
 ൧൮-൫൯||

സ്വഭാവജേന കൗന്തേയ നിബദ്ധഃ സ്വേന കർമ്മണാ |
കർതും നേച്ഛസി യന്മോഹാത് കരിഷ്യസ്യവശോപി തത് ||
൧൮-൬൦||

ഈശ്വരഃ സരഭഭൂതാനാം ഹൃദ്ദേശേശ്വരജൂന തിഷ്ഠതി |
ഭ്രാമയന്സരഭഭൂതാനി യന്ത്രാരൂഢാനി മായയാ || ൧൮-൬൧||

തഥേവ ശരണം ഗച്ഛ സരഭഭാവേന ഭാരത |
തത്പ്രസാദാത്പരാം ശാന്തിം സ്ഥാനം പ്രാപ്സ്യസി ശാശ്വതम् ||
൧൮-൬൨||

ഇതി തേ ജ്ഞാനമാഖ്യാതം ഗുഹ്യാദ്ഗുഹ്യതരം മയാ |
വിമുശ്ശേത്യതദശേഷേണ യഥേച്ഛസി തഥാ കൂരു || ൧൮-൬൩||

സരഗുഹ്യതമം ഭൂയഃ ശൃണു മേ പരമം വചഃ |
ഇഷ്ടോഽസി മേ ദൃഢമിതി തതോ വക്ഷ്യാമി തേ ഹിതम् ||
൧൮-൬൪||

മന്മനാ ഭവ മദ്ഭക്തഃ മദ്യാജീ മാം നമസ്കൂരു |
മാമേവൈഷ്യസി സത്യം തേ പ്രതിജാനേ പ്രിയോഽസി മേ ||
൧൮-൬൫||

സരധർമാന്പരിത്യജ്യ മാമേകം ശരണം വ്രജ |
അഹം ത്വാ സരപാപേഭ്യഃ മോക്ഷയിഷ്യാമി മാ ശുചഃ ||
൧൮-൬൬||

ഇദം തേ നാതപസ്കായ നാഭക്തായ കദാചന |
ന ചാശുശ്രൂഷവേ വാച്യം ന ച മാം യോഽഭ്യസൂയതി ||
൧൮-൬൭||

യ ഇമം പരമം ഗുഹ്യം മദ്ഭക്തേഷ്വഭിധാസ്യതി |

ഭക്തിം മയി പരാം കൃതാ മാമേവൈഷ്യത്യസംശയഃ || ൧൮-൬൮||

ന ച തസ്മാന്നുഷ്ടേഷു കശ്ചിന്മേ പ്രിയകൃത്തമഃ |
ഭവിതാ ന ച മേ തസ്മാത് അന്യഃ പ്രിയതരോ ഭൂവി || ൧൮-൬൯||

അധ്യേഷ്യതേ ച യ ഇമം ധർമ്യം സംവാദമാവയോഃ |
ജ്ഞാനയജ്ഞന തേനാഹമ് ഇഷ്ടഃ സ്യാമിതി മേ മതിഃ || ൧൮-൭൦||

ശ്രദ്ധാവാന്നസൂയശ്ച ശൃണുയാദപി യോ നരഃ |
സോഽപി മുകതഃ ശുഭാംലലോകാന് പ്രാപ്തയാത്പുണ്യകർമ്മണാമ് ||
൧൮-൭൧||

കച്ചിദേതപ്തൂതം പാർഥ ത്വയൈകാഗ്രേണ ചേതസാ |
കച്ചിദജ്ഞാനസമ്മോഹഃ പ്രനഷ്ടസ്തേ ധനഞ്ജയ || ൧൮-൭൨||

അർജുന ഉവാച
നഷ്ടോ മോഹഃ സ്മൃതിർലബ്ധാ ത്വത്പ്രസാദാത്ത്വയാഽച്യുത |
സ്ഥിതോഽസ്മി ഗതസന്ദേഹഃ കരിഷ്യേ വചനം തവ || ൧൮-൭൩||

സഞ്ജയ ഉവാച
ഇത്യഹം വാസുദേവസ്യ പാർഥസ്യ ച മഹാത്മനഃ |
സംവാദമിമശ്രൗഷമ് അഭിഭൂതം രോമഹർഷണമ് || ൧൮-൭൪||

വ്യാസപ്രസാദാപ്തൂതവാന് ഏതദ്ഗുഹ്യമഹം പരമ് |
യോഗം യോഗേശ്വരാത്കൃഷ്ണാത് സാക്ഷാത്കഥയതഃ സ്വയമ് ||
൧൮-൭൫||

രാജന്സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ സംവാദമിമമഭിഭൂതമ് |

കേശവാർജുനയോഃ പുണ്യം ഹൃഷ്ടാമി ച മുഹൂർമുഹുഃ ||
 ൧൮-൦൩||

തച്ച സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ രൂപമത്യർഭുതം ഹരേഃ |
 വിസ്മയോ മേ മഹാന്രാജൻ ഹൃഷ്ടാമി ച പുനഃ പുനഃ ||
 ൧൮-൦൪||

യത്ര യോഗേശ്വരഃ കൃഷ്ണഃ യത്ര പാർഥോ ധനുർധരഃ |
 തത്ര ശ്രീരപിജയോ ഭൂതിഃ ധ്രുവാ നീതിർമതിർമ്മ || ൧൮-൦൫||

ഓം തത്സദിതി ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതാസു ഉപനിഷത്സു
 ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജുനസംവാദേ
 മോക്ഷസന്ന്യാസയോഗോ നാമ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ || ൧൮||

With Blessings from:

Sri. Sri. Sugunendra Theertha Swamiji, Puthige Mutt, Udupi, India

Sri Krishna Vrundavana, NJ, USA

<http://krishnavrunda.org/>